

PŘÍPRAVA

školních dětí k první svaté zpovědi
a k svatému přijímání

»Nechte maličkých přijít ke mně!«

PŘÍPRAVA

školních dětí k první svaté
zpovědi a k svatému přijímání

Upravili katecheté

JAN VOLF v Klatovech a FRANTIŠEK JEDLIČKA
v Českých Budějovicích

Schváleno nejdůst. Kapitulním vikariátem
v Českých Budějovicích

Dvacáté vydání

Cena Kčs 4.—

1947

Nákladem »Serafinského díla lásky« v Čes. Budějovicích.
Vytiskly Č. A. T. Českomoravské tiskařské a vydavatelské
podniky filiálka v Českých Budějovicích.

Nihil obstat.

Msgre Carolus Boček,
censor ex offio.

Nr. 1261.

Imprimatur!

Vicariatus capitularis Boh. Budvicensis,
die 18. Februarii 1947.

Msgre Joannes Cais,
vicarius capit.

Poznámka:

Knižečka tato poučí nejmladší dívky školní, jak se mají připravit na první sv. zpověď a první sv. přijímání; zároveň poskytne jim vhodné modlitby při obou těchto posvátných úkonech. Pilné a nadané dívky se zajisté naučí dobře všem článkům, pro děti méně nadané a čtení méně znalé jsou nejdůležitější poučky vytištěny písmem tučným anebo ležatým.

Tučný a ležatý tisk jest látka pro memorování, u pilnějších i tisk obyčejný.

Kéž tato knížka přispěje k tomu, aby mládež československá přistupovala ke stolu Páně vždy se svědomím co nejčistším a srdcem co nejpobožnějším!

I.

Příprava k první svaté zpovědi.

1. O milosti posvěcujících a o hříchu.

Kdo chce přijíti do nebe, musí míti posvěcující milost Boží.

Milost posvěcující dostali jsme po prvé na křtu svatém. Milost posvěcující má, kdo má duši čistou, to jest, kdo nemá na duši těžkého hříchu.

Kdo se po křtu svatém dopustil těžkého hříchu, ztratil milost posvěcující a nemohl by přijít do nebe.

Hříchu se dopouštíme, když vědomě a dobrovolně děláme, co Bůh zapovídá, nebo neděláme, co Bůh poroučí.

Všechny hříchy nejsou stejně veliké. Některé hříchy jsou lehké (malé) nebo všední, jiné hříchy jsou těžké (velké) nebo smrtelné.

Kdo umře ve smrtelném hříchu, přijde do pekla.

Pán Ježíš nás miloval, proto ustanovil svátost pokání, v níž se hříchy odpouštějí.

2. O svátosti pokání.

Svátost pokání ustanovil Pán Ježíš, když se po svém zmrtvýchvstání zjevil apoštolům a řekl jim: »Přijměte Ducha Svatého. Kterým odpus-

títe hříchy, odpouštějí se jim, kterým (hříchy) zadržíte, zadrženy jsou.«

Těmi slovy dal Pán Ježíš apoštolům moc odpouštět hříchy.

Od apoštolů přešla moc odpouštět hříchy na jejich nástupce — na biskupy a na kněze.

Kněží odpouštějí hříchy ve svátosti pokání, když svátost pokání dobře přijímáme.

Svátost pokání je svátost, ve které kněz jménem Božím odpouští lidem hříchy po křtu svatém spáchané.

Ve svátosti pokání:

1. Odpouštějí se nám hříchy po křtu svatém spáchané a věčné tresty;

2. znova dostáváme milost posvěcující, o kterou nás těžký hřích připravil.

Abychom svátost pokání dobře přijali, musíme:

1. *zpytovat svědomí, to jest rozpomínati se na své hříchy;*

2. *lítovati všech svých hříchů;*

3. *umíniti si, že se polepšíme;*

4. *vyznati se (vyzpovídati se) knězi ze všech svých hříchů;*

5. *dostiučiniti za hříchy, to jest vykonati uložené pokání a napraviti, co jsme hříchem pokazili.*

Ze toto všecko musíme vykonati, aby se nám hříchy odpustily, o tom nás poučil Pán Ježíš podobenstvím o marnotratném synu.

3. Podobenství o marnotratném synu.

Pán Ježíš jednou vypravoval: Otec měl dva syny. Mladší syn řekl otci: »Otče, dej mi podíl, který mi náleží.« A otec mu dal podíl. I odešel syn do země daleké a promarnil tam celý svůj podíl špatným životem. Tu nastal v zemi té veliký hlad a syn neměl co jísti. Šel tedy do služby k občanu té krajiny a pásl mu vepře. Ale ani tam se nemohl dosyta najísti a rád byl by jedl i mláto, kterým krmili vepře, ale nikdo mu ho nedával.

Tu se rozpomínal syn na minulý život a poznal, že zle učinil. I bylo mu toho tak líto, že zvolal: »Tolik nádeníků v domě otce mého má hojně chleba a já zde hynu hladem!« Potom si umínil, že se polepší a řekl: »Vstanu a vrátím se k otci svému.« A vstal hned a šel.

Když přicházel domů, vyšel mu otec naproti a pln radosti a útrpnosti jej políbil. Ale syn padl před otcem na kolena a vyznal se: »Otče, zhřešil jsem proti nebi a před tebou!« Aby se pak i potrestal a tak dostiučinil, řekl ještě: »Již nejsem hoden býti synem tvým: učiň mne jenom nádeníkem!«

Otec se radoval, že se syn jeho polepšil. I poručil, aby synovi přinesli nejpěknější šaty a obuv na nohy a prsten na ruku. Potom vystrojil hostinu a pravil: »Radujte se se mnou, neboť tento syn můj byl mrtev a zase oživil, byl ztracen a nalezen jest.«

Otec, o kterém vypravuje podobenství, jest Bůh Otec v nebi; synové jeho jsou lidé; syn, který nechtěl otce poslouchati, je každý, kdo se dopouští hříchu. Podíl jsou schopnosti, které nám Bůh dává, abychom jich užívali k dobrému. Občan, k němuž se dal syn do služby, je zlý duch. Zlému duchu sloužíme, dopouštíme-li se hříchů.

Chceme-li, aby nám Bůh odpustil, jako otec odpustil marnotratnému synu, musíme se polepšiti, jako se polepšil marnotratný syn, a pak musíme svátost pokání dobře přijmouti.

Budu se denně modliti, abych svátost pokání dobře přijal(a).

4. Co jest zpytovati svědomí?

1. Zpytovati svědomí jest vážně přemýšletí, kterých hříchů jsme se dopustili.

Svědomí zpytovati musíme před zpovědí; dobře je každodenně před spaním svědomí zpytovati.

Svědomí zpytujeme podle desatera přikázání Božích, patera přikázání církevních a podle sedmera hlavních hříchů.

U hříchů *těžkých musíme sobě* připomínati, *kolikráte* jsme se každého hřichu dopustili.

2. Dříve, nežli začneme svědomí zpytovati, máme prositi Ducha Svatého za pomoc:

Přijď, Duše Svatý, a pomoz mi, abych hříchy své náležitě poznal(a), srdečně jich litoval(a), upřímně se z nich vyzpovídal(a) a doopravdy se polepšil(a). Otče náš — Zdravas.

5. Jak zpytujeme svědomí.

Kdo již byl u sv. zpovědi, rozpomíná se nejprve, kdy to bylo, zda zamlčel(a) nějaký těžký hřích anebo jen neraď(a) zapomněl(a); zda měl(a) upřímnou lítost a opravdové předsevzetí se polepšiti a zda vykonal(a) uložené pokání.

Pak se rozpomíná dle přikázání Božích:

I. Při prvním na modlitby a náboženství. — Nemočil(a) se ráno a večer. Modlil(a) se nepobožně. Neučil(a) se sv. náboženství. Při náboženství byl(a) rozpuštěl(a). Četl(a) nevěrecké knihy.

Máme se modliti, jako se modlívala dívka
Panna Maria.

II. Při druhém na svatá jména. — Svatá jména vyslovoval(a) nadarmo, ve hněvu. Klel(a). Zadušoval(a) se. Posmíval(a) se svatým věcem.

III. Při třetím na mši sv. v neděli a ve svátky. — V neděli a ve svátek schválně zanedbával(a) mši sv.; též o prázdninách. Kolikrát? Přišel(a) vlastní vinou pozdě na mši sv. V kostele se smál(a), mluvil(a), jedl(a), do jiných strkal(a). V neděli sekal(a) dříví, rýpal(a) v zahradě, pral(a), drhl(a) podlahu.

IV. Při čtvrtém na rodiče, učitele a kněze. — Neposlouchal(a) doma rodičů, ve škole pana učitele, slečny učitelky, velebného pána; nemodlil(a) se za ně; schválně je zlobil(a), byl(a) k nim vzdorovitý(á); odmlouval(a) jim a nadával(a), přál(a) jim něco zlého. Posmíval(a) se starým lidem, žebrákům, mrzákům a bláznům.

V. Při pátém na zdraví. — Škodil(a) si na zdraví, pil(a) kořalku. Kouřil. Bil(a) jiné, pral(a) se, kamením házel(a), nadával(a), hádal(a) se. Naváděl(a) jiné, aby lhali nebo něco vzali, aby neposlouchali, aby nechodili do školy, do kostela. Týral(a) zvířata. Vybíral(a) a kazil(a) ptákům hnízda.

VI. Při šestém a devátém na nestydaté věci. — Myslíl(a) na nestydatosti, díval(a) se na ně; po sobě, po jiných se nestydatě díval(a). Nestydatosti rád(a) poslouchal(a), mluvil(a), zpíval(a), kreslil(a), četl(a). Byl(a) nestydatý(á) při koupání, chodil(a) tam, kde se koupali velcí lidé. Po sobě nebo po jiných nestydatě sahal(a). Sám(a), s jinými nestydatosti dělal(a). Kolikrát? Chodila(a) do biografu a do divadla na neslušná představení.

VII. Při sedmém a desátém na cizí věci. — Vzal(a) rodičům tajně věci k jídlu, peníze. Kradl(a) ve škole, u kupce, ovocnářkám na trhu. Přijal(a) věci ukradené. Chodil(a) tajně do cizí zahrady na ovoce, lámal(a) stromky. Obilí na poli šlapal(a). Podvedl(a) někoho. Načizené a vypůjčené věci si nechal(a).

VIII. Při osmém na lež a přetvářku. — Přelhával(a) domá, ve škole, jiné lidi. Zapíral(a); sváděl(a) vinu na jiné. Chyby o jiných vymýšlel(a), žaloval(a), co nebylo pravda. Dělal(a) klepy o jiných. Přetvařoval(a) se.

Při církevních příkázáních se rozpomínám, zda jsem v pátek a jiné postní dni jedl(a) maso. Kolikrát? — Kdo již byl u sv. zpovědi, rozpomíná se: zda zanedbal(a) sv. zpověď v čase velikonočním. Zpovídal(a) se neplatně? Přijímal(a) svatokrádežně?

Při hlavních hříších se rozpomínám, zda jsem byl(a) pyšný(á), lakomý(á), závistivý(á), přál(a) jiným zlého, radoval(a) se z cizí škody; byl(a) zlostný(á), hněval(a) se, nechtěl(a) se smířiti, nechtěl(a) odpustiti; byl(a) lenivý(á), nechtěl(a) se učitl, pracovatl úkoly, nechtěl(a) dělati, co má rodiče poručili, nechtěl(a) choditi do kostela, do školy.

Který je můj nejčastější hřích a hlavní chyba?

6. O lítosti a opravdovém předsevzetí.

Když jsem si vyzpytoval(a) svědomí, vzbudím lítost a opravdové předsevzetí slovy:

Bože můj! Všech svých hříchů srdečně lituji, protože jsem za ně spravedlivého trestu zasloužil(a). Ale ještě více jich lituji proto, že jsem jimi Tebe, svého nejlepšího Otce, urazil(a). Chci se polepšiti a nikdy již nechci hřešiti.

1. Lítost jest bolest a zármutek duše, že jsme Boha urazili, a ošklivost nad spáchanými hříchy.

Lítost je nejpotřebnější při svátosti pokání, neboť bez lítosti nemůže býti žádný hřích odpuštěn.

Největší zlo na světě je těžký hřích, protože Boha nejvíce uráží a nám nejvíce škodí.

Proto při lítosti musí naše duše doopravdy býti zarmoucena, že jsme Boha, svého nejlepšího Otce, rozhněvali a že jsme svými hříchy nebe ztratili a peklo zasloužili. To jest, *při lítosti máme mysliti na Pána Boha a na tresty, kterých zasluhujeme za své hříchy.*

2. Také si máme umíniti, že už nikdy Boha hříchem neurazíme, ale upřímně se polepšíme.

Tómu se říká, že máme míti opravdové předsevzetí.

Jak se chci polepšiti, slíbím touto modlitbou:

O Pane Bože můj! - Chci se doopravdy polepšiti a nikdy už nechci hřešiti. - Tobě jen, o Bože, - chci žíti. - Tobě umříti! - Aby shlazení byli hříchové předešlého života mého, - chci se z nich úplně vyzpovídati a i ten nejmenší ze srdce svého vypuditi. - Budu se rád(a) i nábožně modlití, - budu pilně choditi na mši svatou, - doma i ve škole budu poslouchati, - k jiným se laskavě chovati, - každé i nejmenší nestydatosti se budu varovati, - nebudu nikomu nic bráti - ani nadávati - ani lháti anebo se přetvařovati; budu se pilně učiti a pracovati, - abych si snáze zachoval(a) čistou duši. Amen.

7. O zpovědi.

1. Když jsme vyzpytovali svědomí, vzbudili lítost a opravdové předsevzetí, jsme připraveni k svaté zpovědi.

Při sv. zpovědi žalujeme s lítostí knězi na sebe svoje hříchy, aby nám kněz dal rozhrěšení.

Rozhrěšení je odpuštění hříchů. Hříchy odpouští kněz jménem Božím, to jest místo Pána Boha. Kněz, který zpovídá, jmenuje se zpovědník.

2. Při zpovědi musíme vyznati alespoň *všecky těžké* hříchy a říci, *kolikrát* jsme se každého dopustili.

Kdyby někdo těžký hřích *nerad* zapomněl, byl by mu sice ten hřích odpuštěn, ale při nejbližší zpovědi se musí z něho vyzpovídati.

Kdyby někdo svojí vinou, *schválně*, těžký hřích *zamlčel*, zpovídal by se *neplatně* čili svato-krádežně. Při druhé zpovědi musí říci zamlčený hřích a vyznati ještě jednou všechny hříchy, ze kterých se zpovídal při neplatné zpovědi, protože nebyly odpuštěny.

Zpovědník nesmí oznámiti nikomu ani nejmenší věci ze zpovědi. *Sv. Jan Nepomucký* raději vytrpěl hroznou muky a smrt, než aby vyradil, z čeho se mu zpovídala královna Žofie.

3. Zpověď vykonáme takto:

Přikleknu ke zpovědníkovi. Když mi dává požehnání, dělám kříž a říkám:

Já bídny hříšník (bídna hříšnice) zpovídám se Bohu všemohoucímu a vám, otče, že jsem se (od své maličkosti) těchto hříchů dopustil(a):

Musíme vyznati upřímně všechny své hříchy! Zpovídáme se Bohu!

Když jsem pověděl(a) všechny svoje hříchy, zakončím sv. zpověď vzbuzením lítosti a opravdového předsevzetí:

Bože můj! Všech svých hříchů srdečně lituji, protože jsem za ně spravedlivého trestu zasloužil(a). Ale ještě více jich lituji proto, že jsem jimi Tebe, svého nejlepšího Otce, urazil(a). Chci se polepšit a nikdy už nechci hřešit.

Nyní poslouchám, co mi kněz poradí a jaké pokání mi uloží. Když kněz dává rozhřešení, kleknu, biji se v prsa a řeknu třikráte:

Bože, buď milostiv mně hříšnému (hříšné)!

Pak vstanu, políbím knězi ruku nebo štolu a jdu se pomodlit, co mi bylo uloženo za pokání.

8. Co jest uložené pokání a dostiučinění.

Modlitby a jiné dobré skutky, které nám kněz při zpovědi ukládá, nazýváme uložené pokání. Jejich vykonání nazýváme dostiučinění.

K dostiučinění také náleží napraviti, co jsme hříchem pokazili.

Uložené pokání máme se pomodliti hned po svaté zpovědi, dříve ještě, nežli jdeme domů.

Když jsem se pomodlil(a), co mi zpovědník uložil, modlím se ještě modlitbu po sv. zpovědi:

Bože a Otče můj, jak velice dobrotiv jsi ke mně. Pro zásluhy Ježíše Krista udělal jsi mně rozhřešení ze hříchů mých ústy kněze, na místě Tvém postaveného. Nyní mohu důvěřovati, že jsem zase dítě Tvé, Tobě milé. Děkuji Tobě,

o Bože, chválím a velebím Tebe, Otče nejvyšší milosrdný, za tuto převelikou nezaslouženou milost. Jistě nezapomenu na ni a budu se bedlivě míti na pozoru, abych neupadl(a) zase do hříchů předešlých. Požehnej, milý nebeský Otče, tento nábožný úmysl můj a dej mi sílu, abych jej zachovával(a) věrně až do smrti. Za to Tě prosím pro nejdražší krev Pána Ježíše, kteráž za mne na kříži vylita byla, a pro zásluhy jeho milostné Matky Marie Panny i všech svatých. — Amen.

9. Co jsou odpustky.

Za každý hřích zasluhuje člověk trest. Za hříchy ukládá Pán Bůh tresty v ě č n é v pekle a tresty č a s n é na zemi neb v očištění. Věčné tresty, uložené za hříchy těžké, odpouštějí se nám při sv. zpovědi. Časné tresty za hříchy těžké i lehké nebývají všechny ve sv. zpovědi odpouštěny; musíme je vytrpěti buď za živa na zemi nebo po smrti v očištění. Tyto časné tresty odpouští nám církev mimo svátost pokání, konáme-li některé dobré skutky.

Odpouštění časných trestů mimo svátost pokání nazýváme odpustky.

Odpouštějí-li se nám všechny tresty za hříchy, jsou to odpustky plnomocné; odpouští-li se nám jenom část trestů časných, jsou to odpustky neplnomocné.

Plnomocné odpustky udělil Pán Ježíš kajícímu lotru na kříži, když mu řekl: »Ještě dnes budeš se mnou v ráji.«

Neplnomocné odpustky můžeme získati, když se nábožně modlíme Anděl Páně, růženec, litanie, božské ctnosti, chodíme na požehnání atd.

Plnomocné odpustky můžeme získati při prvním svatém přijímání.

II.

Příprava na první sv. přijímání.

10. Kdy Pán Ježíš přislíbil Svátost oltářní.

Druhého dne po zázračném nasycení lidu na poušti pěti chleby a dvěma rybami hledali zástupové Pána Ježíše a našli ho v městě Kafarnaum. I řekl jim Pán Ježíš: »Hledáte mne, že jste jedli z chlebů a nasyceni jste.« A Pán Ježíš jim slíbil, že je nasytí svým vlastním tělem a krví svou. Privil jim: »Chléb, kterýž já dám, tělo mé jest. Tělo mé právě jest pokrm a krev má právě jest nápoj. Kdo jí mé tělo a pije mou krev, ve mně přebývá a já v něm.«

Co zde Pán Ježíš slíbil, to splnil při poslední večeři.

11. Jak Pán Ježíš ustanovil Svátost oltářní.

Při poslední večeři po umývání nohou chtěl Pán Ježíš zanechat apoštolům nejdražší památku a také splnit, co slíbil po zázračném nasycení lidu na poušti. Pán Ježíš vzal proto chléb do svatých rukou svých, požehnal jej, lámal a dával apoštolům a řekl: »Vezměte a jezte; totoť jest tělo mé.«

Potom vzal Pán Ježíš kalich s vínem do svých svatých rukou, požehnal jej, a dával apoštolům a řekl: »Vezměte a pijte; totoť jest krev má Nového zákona, která za vás vylita bude na odpuštění hříchů.« Pak ještě Pán Ježíš doložil: »To číňte na mou památku!«

Těmi slovy proměnil Pán Ježíš chléb ve své tělo a víno proměnil ve svou krev, ustanovil nejsv. Svátost oltářní a mši svatou.

1. Pán Ježíš ustanovil Svátost oltářní při poslední večeři. *Slovy: »totož jest tělo mé« proměnil Pán Ježíš chléb ve své nejsvětější tělo. Slovy: »totož jest krev má« proměnil Pán Ježíš víno ve svou nejsvětější krev.* Ale toto svaté tělo Pána Ježíše mělo podobu, barvu a chuť chleba. Také tato svatá krev Pána Ježíše měla podobu, barvu, chuť a vůni vína.

2. Tělo a krev Pána Ježíše pod způsoby chleba a vína se jmenuje nejsvětější Svátost oltářní. Tělo Pána Ježíše ve způsobě chleba se také nazývá svatá hostie.

3. *Rozkazem: »To číňte na mou památku!« dal Pán Ježíš apoštolům moc proměňovati chléb v jeho nejsvětější tělo a víno v jeho nejsvětější krev. Tato moc přešla od apoštolů na biskupy a na kněze.* Biskupové a kněží proměňují chléb v tělo a víno proměňují v krev Pána Ježíše při mši svaté. Ten okamžik, kdy se chléb a víno proměňuje v tělo a v krev Pána Ježíše, se jmenuje **proměna** nebo **pozdvihování**.

4. Nejsvětější Svátost oltářní se přechovává ve svatostánku na oltáři. Před oltářem tím hoří v lampě věčné světlo. *V monstranci jest velká svatá hostie a v kalichu (ciboriu) jsou malé svaté hostie.*

Ve svaté hostii je přítomno živé tělo Pána Ježíše a proto i živá krev i duše jeho. V posvěce-

ném (proměněném) víně při mši sv. je přítomna živá krev Pána Ježíše a proto je tam přítomno i živé tělo i duše jeho.

5. Když jdeme kolem svátosti oltářní, máme před ní pokleknouti. Když přijdu do kostela, pokleknou a řeknu: »Pochválena a pozdravena budiž nejsvětější Svátost oltářní!« Na svátek Božího Těla se veřejně klaníme Pánu Ježíši ve Svátosti oltářní.

12. O svatém přijímání.

1. Při poslední večeři proměnil Pán Ježíš chléb ve své svaté tělo a víno proměnil ve svou svatou krev a podal obojí apoštolům požívati. Místo požívati říkáme přijímati. Při poslední večeři apoštolové přijímali tělo a krev Pána Ježíše ve způsobě (podobě) chleba a vína. Potom jim Pán Ježíš poručil: »*To činte na mou památku!*«, to jest, proměňujte chléb v mé tělo a víno proměňujte v mou krev a podávejte věřícím křesťanům přijímati.

2. Co Pán Ježíš poručil, apoštolové činili; proměňovali chléb v jeho tělo a víno proměňovali v jeho krev — sloužili mši sv. — a podávali tělo Páně, to jest nejsvětější Svátost oltářní — věřícím přijímati. Po apoštolech činili a činí tak jejich nástupcové, biskupové a kněží; při mši sv. biskupové a kněží proměňují chléb — hostii — v tělo Pána Ježíše, sami přijímají a

dávají přijímati těm věřícím, kteří nemají těžkého hříchu na duši.

3. Svaté přijímání je požívání těla a krve Pána Ježíše v nejsvětější Svátosti oltářní.

4. Svátost oltářní máme přijímati častěji —, nejméně jednou za rok a to v čase velikonočním a v nebezpečné nemoci.

Čas velikonoční trvá od Popeleční středy až do svátku nejsvětější Trojice. Čtvrté církevní přikázání poroučí: »Alespoň jednou za rok se zpovídati a v čas velikonoční velebnou Svátost oltářní přijímati.«

13. Co dostáváme ve sv. přijímání od Pána Ježíše ?

Když se dobře připravíme na svaté přijímání a hodně je vykonáme, vstupuje Pán Ježíš do naší duše a spojuje se s námi;

1. Pán Ježíš nám přidává milost posvěcující,
2. dává nám pomoc k dobrému a
3. ochranu před hříchem,
4. posvěcuje i tělo naše.

Pěkný příklad o tom se vypravuje v životopise sv. Vavřince.

Svatý Vavřinec byl ještě mladý a přísluhoval biskupovi v chrámě při mši svaté. Pohanský soudce nutil sv. Vavřince, aby zapřel víru Pána Ježíše a klaněl se bohům pohanským; ale svatý Vavřinec se nedal zastrašiti a zůstal Kristu Pánu věren. Proto dne 10. srpna roku 258 byl hrozně umučen; byl za živa pečen na roštu. A odkud se dostalo sv. Vavřinci tolik síly, že z lásky

k Pánu Ježíši neohroženě vytrpěl tak hrozné muky? Sv. Vavřinec velmi často přistupoval k sv. přijímání s čistým svědomím a pobožným srdcem. Pán Ježíš řekl: »Kdo jí mé tělo a pije mou krev, ve mně přebývá a já v něm.« Na sv. Vavřinci se ta slova splnila. Protože sv. Vavřinec přijímal nábožně a s čistým svědomím tělo Páně, přebýval Pán Ježíš ve sv. Vavřinci a rozmnožil mu milost posvěcující, dal mu posilu k dobrému a ochranu před hříchem.

Jiný pěkný příklad se vypravuje o čtyřleté dívce z Irska, Helence, která se nazývá miláček Boží.

Helence byly teprve čtyři roky, když byla přivedena do sirotčince sester Dobrého Pastýře v Irsku. Helenka dlouho stonala, ale byla trpělivá, ráda se modlila, byla poslušná a vždy ochotně i ráda naslouchala, kdykoliv ctihodné sestry vypravovaly o Pánu Ježíši.

Helenka také záhy věděla, že ve svaté hostii je přítomen Pán Ježíš a že svatými činí ty, kdo jej nábožně přijímají.

Po nějaké době musila Helenka ulehnutí. Jednou prosila ctihodnou sestru, která jí ošetřovala: »Až zítra přijmete Pána Ježíše ve sv. hostii, nechtěla byste ho přinésti též ke mně?« Když pak ráno ctihodná sestra přišla, ale Pána Ježíše nepřinesla, Helenka se dala do pláče. Za nedlouho se choroba Helenčina zhoršila; když se přesvědčil kněz, který vyučoval děti v sirotčinci sv. náboženství, že Helenka ví nejdůležitější pravdy náboženské a na sv. přijímání je též dobře připravena, slíbil Helence, že jí Pána Ježíše podá. Helenka radostí jásala. Dne 6. prosince 1907 se vroucí touha Helenčina splnila: Pán Ježíš v nejsv. Svátosti oltární vstoupil do jejího čistého srdéčka, spojil se s její nevinnou duší a pověstil ji. To byl nejšťastnější den v životě Helenčině.

Brzy potom se Helence přitížilo, horečky a bolesti přibývalo den ode dne, ale Helenka nenaříkala, naopak ještě se těšila, jak s andělíčkem strážným poletí k Pánu Ježíši do nebe. To se také brzy stalo. Za několik dní Helenka skonala. Když po roce byl otevřen hrob He-

lenčin, bylo její tělo úplně neporušeno, jako by byla právě skonala.

Pán Ježíš přebýval v čistém, nevinném srdci Helenčině, posvětil je a proto mrtvé tělo její uchránil porušení.*

Přičiním se, abych přistupoval(a) k svatému přijímání také tak zbožně jako sv. Vavřinec a Helenka, abych se jednou mohl(a) s nimi radovati v nebi.

14. Jak se máme připraviti na svaté přijímání.

Svátost oltářní je pokrm pro duši; ale duše je v těle, proto se musíme připraviti na svaté přijímání dle těla i dle duše.

1. Příprava k svatému přijímání podle těla záleží v tom, že máme k svatému přijímání přistoupiti v počestném (svátečním) oděvu a že musíme býti lačni, to jest před svatým přijímáním nesmíme od půlnoci nic jísti ani píti.

2. Příprava duše k svatému přijímání záleží v tom, že máme míti čisté svědomí a pobožné srdce.

Čisté svědomí má ten, kdo nemá aspoň žádného těžkého hříchu. Proto před svatým přijímáním se musíme ze všech hříchů zkroušeně vyzpovídati, abychom měli jistotu, že nemáme

* O Helence pěkná knížka vyšla nákladem Mariánské družiny učitelek v Praze.

těžkého hříchu. Kdo ví jistě, že je bez těžkého hříchu, může jíti častěji, ano i denně k sv. přijímání a nemusí se po každé zpovídati. — Zkroušeně se zpovídá, kdo se zpovídá s lítostí.

Pobožnost srdce má:

a) *kdo se nábožně modlí a vzbuzuje víru, naději a lásku;*

b) *kdo hříchů lituje a před Pánem Ježíšem se pokořuje, jako se před ním pokořil pohanský setník z města Kafarnaum, když prosil Pána Ježíše za nemocného služebníka;*

c) *kdo touží, aby Ježíš vstoupil do jeho duše. (Podobenství o deseti pannách.)*

Proto se modlí před sv. přijímáním tyto modlitby:

15. Modlitba před sv. přijímáním.

VÍRA. Pane Ježíši Kriste! - Věřím všecko, - čemu jsi učil - a co Tvá svatá katolická církev - věřiti poroučí. - Věřím, - že jsi v této nejsvětější Svátosti - opravdu přítomen - jako Bůh a jako člověk. - Věřím tomu tak pevně, - že bych raději život dal(a) - nežli bych se této víry zbavil(a). Ježíši Kriste, - rozmnožuj moji víru - a dej mi v pravé víře - setrvati až do smrti.

NADĚJE. O můj Ježíši! - Doufám, - že ráčíš vstoupiti do duše mé - a že mi udělíš těch milostí, - které jsi slíbil těm, - kteří Tě nábožně přijímají. - Doufám, - že se s mou duší spojiš, - ochráníš mě od hříchu, - a dáš mi po smrti nebe. - Očeká-

vám to od Tebe, - protože jsi to slíbil, - když jsi řekl: - »Kdo jí mé tělo - a pije mou krev, - bude mít život věčný.« - O Ježíši, - posilni naději mou!

LÁSKA. Miluji Tě, - o můj Ježíši, - v nejsvětější Svátosti oltářní přítomný, - z celého srdce svého, - nade všecko. - Proto Tě miluji, - že jsi nejvyšší svatý Bůh - a že jsi můj největší dobrodinec. - Pro mne stal jsi se člověkem, - trpěl - a zemřel jsi za mne, - pro mne - ustanovil jsi tuto nejsvětější Svátost, - abych se mohl(a) s Tebou těšiti, - milostí Tvých dojíti, - ano Tebe - v srdce své přijímati. - Z lásky k Tobě, - můj Ježíši, - miluji také bližního - jako sebe. O Ježíši, lásko největší, - lásky všech lidí nejhodnější, - Ty lásku moji - víc a více rozněcuj!

POKORA A LÍTOST. Můj Ježíši! - Ty ráčíš brzy zavítati ke mně, - já jsem tak nepatrný - a k tomu tak nevděčný tvor Tvůj, - který Tě tak často hněval. - A Ty přece, - Pán všech pánů, - chceš přijíti ke mně. - Klaním se Ti, - jako svému Bohu, - odříkám se znova svých hříchů, - nechci se jich již nikdy dopustiti. - O Ježíši, - smiluj se nade mnou!

TOUHA. Můj Ježíši! - Srdce mé touží po Tobě, - jako jelen touží - po pramenech vod. - Přijď, o můj Ježíši, - neprodlévej, - neboť já chudý(á) a ubohý(á) jsem. - Ty pak jsi můj pomocník a ochránce. - Můj Ježíši! - Po Tobě touží duše má, - o přijď ke mně, - občerstvi a posilni mne - a zůstaň se mnou na věky!

Rodičko Boží, Panno Maria, - svatý anděle strážce - a svatý patrone můj, - přimlouvejte se za mne, - abych hodně ke stolu Páně přistou-pil(a) - a aby mně přijetí velebné Svátosti - k spasení sloužilo! Amen.

16. Kdo přijímá nehodně?

1. Kdo by šel k svatému přijímání s těž-kým hříchem na duši, nedostal by žádných milostí, ale dopustil by se nového těžkého hříchu. Hříchu tomu se říká svatokrádež.

Kdo přijímá nehodně, nepolepší-li se, má po smrti k očekávání hrozné tresty v pekle. O tom poučil nás Pán Ježíš podobenstvím o královské svatbě a rouchu svatebním.

2. Pán Ježíš jednou vypravoval: »Podobno jest krá-lovství nebeské člověku-králi, kterýž učinil svatbu synu svému. I poslal služebníky, aby povolali pozvané na svatbu; ale pozvaní nechtěli přijíti. Opět poslal jiné služebníky a řekl: „Povězte pozvaným: Až oběd při-pravil jsem, pojedte na svatbu.“ Ale oni nedbali a odešli, jeden do dvora svého, jiný po zaměstnání svém. Ostatní pak zjímali služebníky královské, potupili je a zabili. I rozhněval se král, poslal vojska svá, zahubil ony vrahy a město jejich zapálil.

Potom řekl král služebníkům: „Svatba jest sice při-pravena, ale pozvaní nebyli hojni. Jděte na rozcestí, a kohokoli naleznete, pozvete na svatbu.“ Také poslal všem pozvaným krásné roucho svatební.

I vyšli služebníci královští na cesty a shromáždili všecky, které našli a naplnilo se večeřadlo hodovníky. Král se přišel na ně podívat a spatřil tam člověka ne-oděného rouchem svatebním. I řekl mu přísně: „Příteli, kterak jsi sem vešel, nemaje roucha svatebního?“ On pak oněměl. Tu poručil král služebníkům: „Svažte ruce

i nohy jeho a uvrzte jej do temnosti vnější; tam bude pláč a skřípění zubů.“◀

3. Král v podobenství je Bůh Otec; syn královský je Pán Ježíš; svatba je církev katolická a také svaté přijímání. Pozvání hosté jsou židé, kteří nechtěli Pánu Ježíši věřit, a pak i křesťané, kteří nechtějí chodit k sv. zpovědi a sv. přijímání. Služebníci královští jsou apoštolové a jejich nástupci, biskupové a kněží; roucho svatební jest málost posvěcující. Host neoděný rouchem svatebním jest křesťan, který s těžkým hříchem na duši přistupuje k sv. přijímání. Temnosti vnější jsou zde na zemi výčitky zlého svědomí a po smrti věčné tresty v pekle.

4. Dítka křesťanské, i vy jste pozvány ke královské svatební hostině — k sv. přijímání. Kterým z pozvaných hostí se chcete podobati?

17. Co říkáme při sv. přijímání?

Před sv. přijímáním se říká:

Vyznávám se Bohu všemohoucímu, - blahoslavené Marii Panně, - svatému Michaelu archandělu, - sv. Janu Křtíteli, - sv. apoštolům Petru a Pavlu, - všem svatým, - že jsem hřešil(a) velice - myšlením, - slovy a skutky: (bije se tři-kráte v prsa) má vina, - má vina, - má největší vina! - Protož prosím - blahoslavenou Marii Pan-
nu, - svatého Michaela archanděla, - svatého Jana Křtitele, - svaté apoštoly Petra a Pavla, - všecky svaté, - aby za mne prosili - u Pána Boha našeho.

Když kněz svatou hostií ukazuje, máme se jí pokorně klaněti, udělati kříž, bítí se v prsa a třikráte říkati:

Pane, - nejsem hoden (hodna), - abys vešel pod střechu mou, - ale toliko (jenom) rci slovem - uzdravena bude duše má.

Pak udělám kříž, pozdvihnu hlavu, ústa slušně otevru a jazyk dám na dolní ret.

Pod ústy (bradou) přidržím si bílé plátno upevněné na mřížce, anebo si přidržím knížky (zpěvník). Jakmile mi kněz podá svatou hostií, hned ústa zavru, sv. hostií hned požiji (spolknou), nesmím ji kousati. Kdyby se mi sv. hostie v ústech přilepila, smím ji odloupnouti jenom jazykem, nikdy prstem.

Po sv. přijímání biji se třikráte v prsa a říkám tiše:

Ježíši, - Tobě jsem živ(a), - Ježíši, - Tobě umírám, - Ježíši, - Tvůj jsem (Tvá jsem) živ(a) i mrtev (mrtva). Amen.

Pak odstoupím od mřížky, jdu na své místo, kleknu a modlím se chvilku tiše a pak společně nahlas modlitby po sv. přijímání z této knížečky číslo 20.

18. Co máme činiti po sv. přijímání?

Po sv. přijímání máme:

1. Pánu Ježíši se klaněti.

2. Pánu Ježíši d ě k o v a t i, že k nám přijít ráčil.

3. Pána Ježíše za pomoc p r o s i t i, aby svou milostí stále s námi zůstával a zlého nás chránil.

Také si máme dáti pozor, abychom nevyplivli, dokud něčeho nesníme. Jísti se smí asi za čtvrt hodiny po sv. přijímání.

Den sv. přijímání máme strávit s myslí pobožně sebranou. Nemáme choditi mezi rozpustilé děti a také ne do takových zábav (biografů, divadel, hostinců), kde bychom něco neslušného viděli nebo slyšeli.

19. Mladičký mučedník sv. Tarsicius, vzor hodného dítky.

Roku 304 v měsíci květnu úpelo ve vězení římském asi 20 křesťanů; měli býti mučeni, protože se nechtěli klaněti bohům pohanským. Jednou ráno sloužil zbožný kněz Dionýs v katakombách mši svatou. Při mši sv. přistoupili přítomní křesťané ke sv. přijímání. Ale též ubozí vězni měli býti posílněni na mučednickou smrt chlebem nebeským v nejsvětější Svátosti oltářní. Kdo však měl jim donéstí velebnou Svátost do vězení? Do vězení bylo jíti veřejnými, lidmi naplněnými ulicemi římskými a bylo tam velice daleko; a mimo to se Řím hemžil pohanskými náhončími a vyzvědači, kteří měli důkladný seznam a popis kněží. Byl-li kněz křesťanský v městě zastížen, byl ukrutně zavražděn a nejsvětější Svátost zneuctěna. Kněz Dionýs ohlížel se od oltáře, kdo by nejsv. Svátost nejjistěji donesl vězňům. Dříve, nežli kdo přistoupiti mohl k oltáři, klečel již mladý akolyta (ministrant) Tarsicius před knězem, s obličejem

Sv. Tarsicius.

nevinně krásným, andělovi podobným, vztáhl Tarsic ruce, aby mu kněz světil Tělo Páně. Prosha jeho byla tak vroucí, tak srdnatá, že mu jí kněz neodpřel. Vzal nejsvětější Tělo Páně, pečlivě do plátna zavinuté a v jiné roucho zabalené, vložil je Tarsiciovi do rukou.

Však běda! Na cestě Tarsicia přepadli pohané a chtěli mu vyrvati nejsv. Svátost oltářní. Bili Tarsicia, smýkali jím, až konečně pod jejich rukama padl na zem, ale nejsv. Svátost jím nevydal. Tu z nenadání přichvátal křesťanský voják Kvadrát, rozrušené pohany odstrčil a ubitého Tarsicia odnesl zpět do katakomb. Ctihodný kněz Dionýs zaslzel, když spatřil mrtvolu chlapcovu a když vyňal z řader jeho nejsvětější Svátost neporušenou, dal se do hlasitého pláče. Tarsicius podobal se nyní andělovi ještě více než před chvílí, když se chystal zanésti nejsv. Svátost uvězněným křesťanům.

Cirkev svatá slaví památku sv. mučedníka Tarsicia dne 15. srpna.

Přičiním se, abych po sv. přijímání byl(a) jako sv. Tarsicius; nikdy za žádnou cenu nedám si vyrvati Pána Ježíše ze svého srdce, ze své duše žádným těžkým hříchem! Abych se snáze uchránil(a) hříchu, budu se každý den ráno i na večer nábožně modlití, v neděli a ve svátek nikdy nezanedbám mše sv. a nikdy nebudu choditi s takovými dětmi, které by mne svedly k něčemu zlému. Budu se plně učití a rád(a) pracovati; nikdy nebudu lenošiti ani zaháletí, zahálka je počátek hříchu.

20. Modlitby po sv. přijímání.

KLANĚJ SE! Vítán a pozdraven budiž v duši mé, - nejsladší můj hoste, - Ježíši Kriste! - Věřím, - že nyní ve mně přebýváš, - po Tobě tolik toužila duše má. - Klaním se Ti - v pokoře vyznávám: - Ty jsi Pán můj - a Bůh můj!

DĚKUJ! Děkuji Ti, - Pane Ježíši, - za Tvoji nekonečnou lásku, - která tě pohnula, - že jsi ke mně ubohé(mu) - zavítati ráčil. - Jak jsem dnes šťasten(a)! - Celý svůj život - chci Tobě děkovati, - všecko pro Tebe, - z lásky k Tobě konati a trpěti. - Tobě chci zcela náležeti, - Ježíši, - Tobě jsem živ(a), - Ježíši, - Tobě umírám, - Ježíši, - Tvůj (Tvá) jsem živ(a) i mrtev(a). - Tobě obětuji vše, co jsem - a co mám, - tělo své i duši svou, - všechny své myšlenky, - slova i skutky.

PROS! Prosím Tebe, - nejsladší Ježíši, - zůstávej ve mně svou milostí, - neodstupuj ode mne na věky. - Pomáhej mi, - abych věrným (věrnou) zůstal(a) Tobě - a svým představeným, - v dobrém prospíval(a), - hříchů se uchránil(a), - šťastně jednou zemřel(a) - a do nebe se dostal(a).

Prosím také ještě, - o Ježíši můj, - za své rodiče, - příbuzné, - učitele a učitelky, - kněze a dobrodince, - uděl jim svých darů, - budiž jim útěchou a pomocí, - smiluj se nad dušemi v očistci.

Duše Kristova, posvěť mne,
 Tělo Kristovo, spasiž mne,
 Krvi Kristova, napoj mne,
 Vodo z boku Kristova, obmyj mne!
 Muky Kristovy, silte mne!
 Ó, dobrý Ježíši, vyslyš mne,
 do svých svatých ran ukryj mne,
 od Tebe odloučiti nenech mne,
 od zlého ducha ochraň mne,
 v hodinu smrti zavolej mne,
 poruč k Sobě přivéstí mne,
 abych se svatými Tvými chválil(a) Tě na věky
 věkův. Amen.

(Odpustky 300 dní, po sv. přijímání 7 roků.)

21. Jak se obnovuje křestní slib.

Děkuji Tobě, - můj Otče nebeský, - že jsi mne
 na křtu svatém - přijal za své milé dítě. - Ob-
 novuji křestní slib: - Odříkám se ďábla - i všech
 skutků jeho - i všeliké služby jeho. - Věřím a vy-
 znávám Tebe, - jediný Bože ve třech osobách, -
 jenž jsi Stvořitel, - Vykupitel - a Posvětitel můj.
 Věřím všecko, - co církve katolické věřiti velí, -
 a podle té víry - chci žítí a umřítí.

Svatý(á) patrone(ko) můj (moje), oroduj za mne!

22. Odpustková modlitba po sv. přijímání.

(Modli se kleče před křížem.)

Ejhle - před tváří Tvou, - dobrý a nejsladší Ježíši, - padám na kolena - a s největší vroucností duše Tě prosím a žádám, - rač srdci mému dáti živou víru, naději a lásku, - pravou lítost nad hříchy - a pevnou vůli je napravit, - když hlubokou soustrastí a bolestí - duše dojat(a), o Tvých svatých pěti ranách - sám (sama) u sebe rozjímám - a v myslí uvažuji, - to na očích maje (majíc), - co již do Tvých úst vložil - prorok David o Tobě, - dobrý Ježíši, - řka: »Zbodli ruce mé i nohy mé, - sčetli všecky kosti mé.« Amen.

Po svatém přijímání se máme modlití ještě aspoň jednou »Otče náš«, »Zdravas Maria« a »Sláva Otci i Synu i Duchu sv.« na úmysl sv. Otce za rozšíření víry křesťanské mezi pohany a nevěrci, abychom získali odpustky plnomocné. Tyto odpustky mohou se též obětovati za někoho zemřelého.

23. Jak se koná duchovní přijímání.

Nemohu-li nejsvětější Svátost oltářní přijímati skutečně, přijímám ji aspoň duchovně, t. j. vzbudím upřímnou touhu po Pánu Ježíši a modlím se nábožně:

Věřím, o Ježíši, - že v nejsvětější svátosti přebýváš. - Klaním se Tobě. - Miluji Tě nade všecko. - Z lásky k Tobě - lituji všech svých hříchů, - nikdy již nechci hřešiti. - Duše má touží po Tobě - a žádá si spojití se co nejužěji s Tebou. - Poněvadž však nyní - nemohu přijmouti Tebe skutečně, - vejdiž aspoň Svou milostí do srdce mého!

Objímám Tě, - o Ježíši, - jako bys ke mně ve skutečnosti byl zavítal, - spojuji se všecken(a) s Tebou. - Nedopouštěj, - abych se kdy od Tebe odloučil(a). - Vládni cele mým srdcem, - panuj v něm podle Své libosti. Amen.

Katecheté Jan Volf v Klatovech a František Jedlička v Českých Budějovicích: Příprava školních dětí k první svaté zpovědi a k svatému přijímání. -- Nákladem »Serafinského díla lásky« v Českých Budějovicích. — Vydáno v Českých Budějovicích 1947. — Vytiskly Č. A. T., Českomoravské tiskařské a vydavatelské podniky filiálka v Českých Budějovicích. — 20. vydání v nákladu 20.000 výtisků. — Cena 4 Kčs.